

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie cu inculpatul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019 și a sentinței Judecătoriei Orhei sediul Central din 26 iulie 2019, în cauza penală în privința inculpatului

*Văcaru Adrian xxxxxx, născut la xxxxxx,
domiciliat în xxxxx.*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 02.04.2018 – 26.07.2019;

Instanța de apel: 24.09.2019 – 20.11.2019;

Instanța de recurs: 31.01.2020 – 03.11.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26.07.2019, Văcaru Adrian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(5) Cod penal, și în baza acestei Legi, s-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare, pe un termen de 6 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, pe un termen de 5 ani.

S-a admis parțial, acțiunile civile înaintate de partea vătămată Xxxxxxxx și succesorii părților vătămate Mititelu Ludmila și Ciceac Elena, către Văcaru Adrian.

S-a dispus încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul lui Xxxxxxxx, suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 13732, 13 lei, cu titlu de prejudiciu material.

S-a dispus încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul lui Mititelu Ludmila, suma de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 3 000 lei, pentru asistență juridică și suma de 18 260 lei, cu titlu de prejudiciu material.

S-a dispus încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul lui Ciceac Elena, suma de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 17 781,32 lei, cu

titlu de prejudiciu material, în rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului moral, indemnizației și despăgubiri de întreținere, înaintate de succesorii părților vătămate Mititelu Ludmila și Ciceac Elena, către Văcaru Adrian Andrei, au fost respinse ca neîntemeiate.

S-a dispus încasarea de la Văcaru Adrian, în beneficiul bugetului de stat, suma de 5 266 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Văcaru Adrian, la data de 29 decembrie 2017, aproximativ la ora 17.30 min, deținând permis de conducere de categoria/subcategoria mijlocului de transport pe care îl conducea, fiind treaz și în același timp conducând automobilul de model „Ford Focus” cu numărul de înmatriculare xxxxxx, pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea Mitoc, raionul Orhei, nu a manifestat dexteritate în conducere care i-ar termite să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, precum și cea care determină viteza de circulație și depășirea vehiculelor, încălcând astfel, prevederile normelor prevăzute pct. 45.1) al Regulamentului circulație rutiere aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 - "Care îl obliga să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; pct. 52 care prevede că - "... vehiculele ai căror conducători au semnalizat intenția de a schimba direcția spre stânga și au început efectuarea acestei manevre, precum și tramvaiele se depășesc pe partea dreaptă, dacă pentru aceasta există spațiu suficient", și pct. 49 - În funcție de viteza de deplasare, Conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea", ca rezultat a comis tamponarea, cu autoturismul de model „Opel Corsa”, cu numărul de înmatriculare xxxx, condus de XXXXXXXXX, care îi avea în calitate de pasageri pe cet. XXXXXXXXXși cet. XXXXXXXXXși care regulamentar, apropiindu-se din timp, de axa drumului și semnalizând intenția de a schimba direcția spre stânga a început efectuarea acestei manevre, intenționând să se deplaseze în localitatea Mitoc, raionul Orhei.

În rezultatul impactului, șoferului autoturismului de model „Opel Corsa”, cu numerele de înmatriculare de stat xxxxx, care se afla la volanul automobilului în mișcare, i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub

forma de: traumatism craniocerebral manifestat prin contuzie cerebrală gravă; hematom subdural discret frontal pe dreapta; pasagerul din autoturismul de model „Opel Corsa”, cu numerele de înmatriculare de stat x, Xxxxxxxx, în urma vătămărilor corporale grave, periculoase pentru viață sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, hemoragii în țesuturile moi pericraniene regiunea frontală, hemoragii subarahnoidiene difuze, cu erupere în ventriculii cerebrali și cerebel; fracturi costale, indirecte, complete, partea stângă, fără lezarea pleurei parietale; echimoză pe față, a decedat la 06.01.2018, în incinta IMSP Spitalul raional Orhei, iar pasagerul Xxxxxxxx în urma vătămărilor corporale grave, periculoase pentru viață sub formă de traumă asociată: traumă cranio-cerebrală închisă, echimoză pe cap, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragii subdurale (90 ml) și hemoragii subarahnoidiene parțiale, cu erupere în ventriculii cerebrali; traumă contuză a toracelui și abdomenului, hemoragii în țesuturile moi pericostale, lezarea hilului pulmonar bilateral, hemotorace (1100 ml), lezarea lobului drept al ficatului, hemoperitoneu (800 ml); plagă contuză pe genunchiul drept; echimoze pe mâna dreaptă, genunchiul drept și glezna dreaptă; excoriații pe față și genunchiul stâng, a decedat la 29.12.2017, în incinta IMSP Spitalul raional Orhei.

Acțiunile lui Văcaru Adrian au fost încadrate în baza art. 264 alin.(5) Cod penal, individualizate prin „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul a două persoane”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- *succesorul părții vătămate și partea civilă Ciceac Elena și a avocatului acesteia, Lazăr Vitalii* prin care au solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată de Ciceac Elena cu încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul acesteia a sumei de 17 781,32 lei cu titlu de prejudiciu material compus din cheltuieli suportate pentru înmormântare, încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul părții civile a sumei de 55 328,40 lei cu titlu de despăgubiri de întreținere pentru copilul minor în calitate de plată unică pentru perioada de 3 ani cu anticipare, ca rezultat al decesului întreținătorului, încasarea de la Văcaru Adrian în beneficiul părții civile a sumei de 1536,90 lei lunar cu titlu de despăgubiri lunare pentru întreținerea copilului minor pînă la atingerea majoratului, ca rezultat al decesului întreținătorului, încasarea de la Văcaru Adrian a sumei de 300 000 lei cu titlu de compensare pentru prejudiciul moral suportat.

- *avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie în numele inculpatului* prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui

Văcaru Adrian să fie achitat.

- *partea vătămată Mititelu Ludmila*, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri stabilite pentru prima instanță, prin care de încasat de Văcaru Adrian în folosul succesorului părții vătămate Mititelu Ludmila a prejudiciului moral în sumă de 1.000.000 lei.

3.1 *În motivarea apelului succesorul părții vătămate și partea civilă Ciceac Elena și a avocatului acesteia, Lazăr Vitalii au invocat că:*

- instanța nu a dat apreciere circumstanțelor importante pentru stabilirea mărimii prejudiciului moral. Nu s-a luat în considerație faptul că Ciceac Ion, decedatul era tânăr, avea speranță la viață îndelungată.

- în cadrul procesului penal a fost recunoscută succesor doar soția Ciceac Elena, însă suferințe are de îndurat și fiica minoră și mama, sora decedatului. În special fiica care nu se va bucura de grija tatălui. Soția urmează să ofere educație de una singură fiicei minore. Suma de 300 000 lei, consideră că este o sumă echitabilă și nu este majorată;

- cu privire la prejudiciul material sub formă de îndemnizație de întreținere, consideră că instanța urma să încaseze despăgubire sub formă de plată lunară pentru pierderea întreținătorului. Asupra acestor norme instanța în general nu s-a expus. Respingerea ca neîntemeiată a acestei pretenții are efect pe viitor, astfel încât succesorul ar rezulta că nu are dreptul să solicite astfel de despăgubiri, deși legea civilă expres îi relevă acest drept. Odată cu respingerea în procesul penal, rezultă că nu v-a avea dreptul să se adreseze separat în proces civil, or, copilul urmează de întreținut până la vârsta de 18 ani. Soluția de respingere este una greșită. Pretenția dată urma să fie admisă de instanță de principiu fără soluționarea cuantumului, fie de admis integral, fie de restituit fără examinare.

3.2 *În motivarea apelului avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie în numele inculpatului au invocat că:*

- faptele invocate în motivarea sentinței au fost denaturate, iar vina inculpatului nu a fost demonstrată;

- când persoanei îi sunt imputate acțiuni ce nu au avut loc în măsura cum sunt indicate în sentință, nicidecum nu pot fi încadrate corect fără o concluzie a expertului în domeniu, cum s-a invocat de apărători în cererea de numire a expertizei judiciare, iar instanța conștient a respins-o prin încheiere protocolară, iar declarațiile expertului Maxim Ursu care a indicat că o concluzie nu e posibil de făcut în instanță, fără numirea unei expertize complexe - se poate concluziona lipsa obiectivității din partea instanței care nu a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru a cerceta sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele cauzei în scopul stabilirii

adevărului;

- în lipsa obiectivității din partea instanței de judecată care la aprecierea probelor, le-a apreciat contrar declarațiilor depuse în instanța de judecată și practic s-a bazat pe datele din rechizitoriu și a enumerat pe cele prezentate de organul de urmărire penală;

- consideră că probele prezentate de organul de urmărire penală insuficiente pentru a proba vinovăția lui Văcaru Adrian de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod Penal;

- instanța de judecată nu a luat în considerație și eronat a apreciat probele cercetate pe parcursul examinării cauzei;

- în instanță au fost audiați martorii din partea învinuirii cât și cei solicitați de apărători. Din declarațiile martorilor, cât și din informația primită de la centrul unic de înregistrare a accidentelor au apărut unele neclarități referitor la cauza accidentului reprodus în circumstanțele și locul, timpul indicat în rechizitoriu. Deoarece aceste dubii nu pot fi elucidate fără expunerea unui specialist licențiat în domeniu, cu atât mai mult organul de urmărire penală era obligat să solicite expertizele nominalizate;

- în ședința judiciară din 25 aprilie 2019, avocații au solicitat numirea unei expertize complexe trasologice și auto-tehnice, iar instanța de judecată prin încheiere protocolară a respins solicitarea fără a-și motiva decizia. Indică că, în urma acestui accident ambele unități de transport au fost defectate tehnic, iar conducătorului auto cât și pasagerilor din automobilul de model "Opel Corso" cu numerele de înmatriculare de stat xxx, i-au fost cauzate vătămări corporale, iar două persoane din acest automobil au decedat ulterior. La fel, în urma acestui impact, fiind în calitate de pasageri, pe bancheta din spate, în salonul automobilului de model "Opel Corso", i-au fost cauzate diferite leziuni corporale, de la care a decedat. Temei pentru efectuarea expertizei servește divergențele apărute pe parcursul examinării cauzei, neconcordanța între cele relatate de organul de urmărire penală și posibila realitate. Unde se aflau persoanele din automobilul "Opel Corso" în momentul impactului, aveau sau nu cuplate centurile de siguranță, cât și cauzele producerii impactului calculând starea tehnică a automobilelor;

- instanța de judecată a refuzat nejustificat, deoarece expertul Ursu Maxim audiat în ședința judiciară din 19 iunie 2019 a declarat, cu referire la întrebările enumerate, că pentru a se expune corect și legal este necesară petrecerea expertizei în comisie - trasologică și auto tehnică care ar da o claritate la urmările accidentului rutier care s-a produs lângă satul Mitoc, iar fără această expertiză este imposibil de a concretiza vinovăția celor implicați în accident;

- conform materialelor cauzei, se indică că în momentul cauzării

leziunilor corporale, XXXXXXXX se afla la volanul automobilului, pe cînd în instanța de judecată acest fapt s-a pus sub dubiu, deoarece martorul Roșca Serghei la urmărirea penală, cât și în ședința de judecată a declarat că dumnealui a fost cel care a acordat primul ajutor medical persoanelor din automobilul Opel Corsa și personal a scos pasagerul aflat pe bancheta din față dreapta, i-a acordat primul ajutor medical și i-a salvat viața, iar ulterior la prima ședință de judecată Bușită i-a mulțumit pentru faptul că i-a salvat viața. Acest fapt a fost confirmat și prin declarațiile date în ședința de judecată de inculpat în ședința de judiciară la 19 iunie 2019;

- alt argument prin care se constată că la volanul automobilului "Opel Corsa", cu numerele de înmatriculare de stat xxxxxx, era XXXXXXXX, iar la volanul automobilului conducând automobilul de model "Ford Focus" cu numărul de înmatriculare EBP 684 se afla Văcaru Adrian, fapt ce vine în contradicție cu proba prezentată de acuzatorul de stat prin care se insistă că la volanul automobilului "Opel Corsa", cu numerele de înmatriculare de stat CR AV 709 chipurile se afla Bușilă Serghei, adică unica persoană care nu avea alcool în sânge;

- fiind audiat în ședința de judecată expertul nu a putut răspunde la toate întrebările puse de participanți, ceea ce duce la deducția că nu au fost elucidate toate aspectele, ceea ce lasă loc pentru interpretări, iar toate dubiile sunt în folosul inculpatului;

- referitor la procesul-verbal de cercetare locului accidentului rutier produs la data de 29.12.2017, pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc, r-nul Orhei cu foto tabelul anexat și schița accidentului rutier din 29.12.2017, în ședința judiciară Văcaru Adrian a declarat că semnătura de pe acest document seamănă cu al lui doar că nu-i aparține, deoarece este indicat Andrian și nu Adrian cum el se semnează de obicei, fapt care indică la falsificarea procesului verbal și a schiței accidentului;

- din înregistrări ridicate de organul de urmărire penală, anexat ca probă la dosar, nu se vede anume locul impactului, ci se aude o lovitură, de aceea fără o decizie a specialistului în trasologie este imposibil de a concluziona despre vinovăția persoanelor implicate în acest accident rutier, or, participanții la proces în momentul vizionării, nu sunt specialiști în domeniul trasologiei, iar cele relatate rămân ca o vizionare a unor imagini;

- au invocat nulitatea unor probe prezentate de procuror în instanța de judecată și anume: procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier produs la data de 29.12.2017, pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc r-nul Orhei cu fot tabelul anexat. Or, probele respective sunt anexate ca corp delict doar că sunt în copii și nu

în original. Faptul că Bușilă Serghei nu conducea autoturismul Opel Corsa a fost combătut în ședința de judecată de martorul Roșca Serghei care a declarat că dumnealui a fost cel care a acordat primul ajutor medical persoanelor din automobilul Opel Corsa și primul a fost scos pasagerul aflat pe bancheta din față dreapta cărui i-a acordat primul ajutor medical și i-a salvat viața iar ulterior la prima ședință de judecată Bușilă i-a mulțumit pentru faptul că i-a salvat viața. L-a cunoscut pe Bușilă care asista în ședința de judecată la momentul audierii ca pe persoana cărei i-a salvat viața, adică pasagerul din automobilul Opel Corsa. A mai concretizat că șoferul și pasagerul din bancheta din spate a automobilului erau în stare de inconștientă. Instanța de judecată a ignorat faptul că martorii audiați declarase că Văcaru Adrian în cazul dat conducea automobilul cu viteza de aproximativ 70 km/oră, fapt relatat și de inculpat și de martorii audiați în ședința de judecată și în deosebi de martorul Șompru V. care se deplasa în fața lui Văcaru Adrian și a relatat că se deplasa cu viteza de 70-80 km/oră. În afară de aceasta pe acest segment de traseu viteza de deplasare nu este limitată. Careva probe privitor la faptul semnalizării intenției de a schimba direcția spre stânga și faptul că au început această manevră, acuzarea nu a prezentat, ci din contra luând în considerație locul ciocnirii, rezultă că autoturismul Opel, deja nu avea posibilitatea de a efectua astfel de manevră deoarece trecuse de cotitura spre s. Mitoc. Distanța suficientă pentru frânare era destul, deoarece între autoturismul Opel Corsa și Ford Focus mai era un autoturism de model Ford Mustang și între toate 3 autoturisme mai era distanță suficientă, însă nu se cunoaște direcția deplasării autoturismului Opel, fapt care urma să aprecieze un expert competent;

- inculpatul Văcaru Adrian deține permis de conducere pentru categoria B din 26.10.2016. La data producerii accidentului el deja deținea permisul mai mult de un an, fapt care înlătură încălcarea acestui punct din Regulamentul circulației rutiere;

- în sectorul dat de circulație este efectuat marcajul pe traseu și semnele de circulație sunt instalate contrar Regulamentului circulației rutiere;

- instanța de judecată nu a apreciat nici faptul că, locul comiterii impactului indicat în ordonanța de punere sub învinuire și anume" pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți", în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc r-nul Orhei". În informația transmisă IGP INP conform fișei de evidență a accidentului rutier, a fost transmis că locul accidentului a fost pe traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți km.49+200 m, fapt ce nu corespunde cu învinuirea adusă;

- din ordonanța de numire a expertizei auto tehnice din 16.01.2018 unde locul accidentului este indicat traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți, în

regiunea km.49+202,4 m. Astfel este evident că în învinuirea adusă datele sunt incorecte, deci și învinuirea nu corespunde realității, iar instanța de judecată nu că nu le-a exclus ca probe, dar și le-a inclus în motivarea sentinței. Faptul învinuirii incorecte este evident și din fraza "ca rezultat a comis tamponare cu autoturismul de model „Opel Corsa” cu numărul de înmatriculare CRAV 709, condus de XXXXXXXX". Faptul dat se mai confirmă și prin informația nr.34/17-65 din 04.01.2019 eliberată de IGP INP conform căreii"... conform fișei de evidență a persoanelor participante la accident, în calitate de conducător auto a autoturismului de model Ford Focus cu n/î EBP 684 este indicat cet. Văcaru Adrian,1a autoturismul Opel Corsa cu n/î CRAV 709, cet. XXXXXXXX, iar în calitate de pasageri la autoturismul Opel Corsa au fost indicați cet. XXXXXXXX și Ciceac Ivan";

- din materialele cauzei este evident că principiul dat nu a fost respectat și anume prin ordonanța organului de urmărire penală din 16.01.2018 a fost dispusă efectuarea expertizei auto tehnice, care în astfel de cauze este obligatorie, însă ulterior primind înștiințările expertului nr.488 și 489 din 25.01.2018 nu a întreprins careva măsuri pentru prezentarea materialelor și automobilului la expertiză și la 12.02.2018 a fost emis raportul de refuz în efectuarea expertizei. În cazul dat nici organul de urmărire penală, nici procurorul nu au luat careva măsuri pentru elucidarea reală a faptelor, iar în afară de aceasta nici în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, nu au fost dispuse expertizele corespunzătoare cu toate că au fost înaintate demersurile corespunzătoare.

3.3 În motivarea apelului, partea vătămată Mititelu Ludmila a indicat că:

- nu este de acord cu sentința în partea laturii civile, prejudiciul moral a fost încasat nu în suma suferințelor primite în urma pierderii unui întreținător de familie;

- ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate succesorului părții vătămate Mititelu Ludmila de către Văcaru Adrian și de gradul de vinovăție al ei, consideră necesar de încasat de la Văcaru Adrian suma prejudiciului moral cauzat în mărime de 1.000.000 lei;

- având în vedere că termenul de depunere a apelului a fost omis din motive temeinice, este mama la doi copii minori de care are permanent grijă și situației bolnave a unuia din ei, solicită repunerea în termen de atac a apelului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019, a fost respins apelul comun al avocaților Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie în numele inculpatului, ca fiind nefondat. A fost respins apelul părții vătămate Mititelu Ludmila, ca fiind depus peste termen. A fost admis apelul comun al succesorului părții vătămate și partea civilă Ciceac Elena și a

avocatului acesteia, Lazăr Vitalii, casată parțial sentința Judecătorei Orhei, sediul Central din 26.07.2019 și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la Văcaru Adrian în beneficiul succesorului părții vătămate și partea civilă Ciceac Elena, suma de 55 328, 40 lei cu titlu de despăgubire de întreținere pentru copilul minor în calitate de plată unică pentru perioada de 3 ani cu anticipație.

S-a încasat de la Văcaru Adrian în beneficiul succesorului părții vătămate și partea civilă Ciceac Elena, suma de 1 536, 90 lei lunar, cu titlu de despăgubire lunară pentru întreținerea copilului minor Ciceac Andreea, născută la 08.08.2015, începând cu data de 28.02.2021 și pînă la atingerea majoratului copilului minor.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat:

Cu referire la apelul declarat de succesorul părții vătămate Mititelu Ludmila, instanța de apel a reținut că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, la data de 26.07.2019, la pronunțarea sentinței în privința lui Văcaru Adrian, succesorul părții vătămate Mititelu Ludmila a fost prezentă, acesteia fiind înmănată copia sentinței la data de 26.07.2019, fapt confirmat prin recipisă anexată la dosar (f.d.136).

În acest context, instanța de apel a conchis că succesorul părții vătămate Mititelu Ludmila, cunoștea cu certitudine despre soluția adoptată de către instanța de judecată la data de 26.07.2019 cu privire la cauza penală de învinuire a lui Văcaru Adrian de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod penal, însă a înaintat cerere de apel, după 15 zile, în interiorul căruia partea la proces urma să declare apel împotriva sentinței de condamnare.

Instanța de apel a constatat că apelul declarat de succesorul părții vătămate Mititelu Ludmila, nu poate fi repus în termen, întrucât nu au fost elucidate motivele întemeiate exhaustiv prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală.

A mai menționat instanța de apel că, deși apelantul a solicitat să fie repusă în termen, nu a indicat careva motive plauzibile în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.)

De asemenea, instanța de apel a menționat că, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate - nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a

celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Instanța de apel a reiterat că prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă.

Instanța de apel a mai reținut că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia că, inculpatul Văcaru Adrian a săvârșit infracțiunea prevăzute de art. 264 alin.(5) Cod Penal, după indicii calificativi – încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul a două persoane.

Cu referire la motivele invocate de inculpat și apărătorii instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale, stabilirea și individualizarea pedepsei.

Instanța de apel a considerat că afirmațiile inculpatului reprezintă opinia subiectivă, or, prima instanță în sentința corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod Penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 al. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel, examinând probatorul, a considerat dovedită indubitabil vina inculpatului Văcaru Adrian de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul a două persoane, acțiunile lui just au fost calificate în temeiul art.264 alin.(5) Cod Penal, iar personalitatea acestuia susceptibilă supusă răspunderii penale.

Instanța de apel, a considerat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate,

enumerat mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii, nu sunt reținute.

În continuare instanța de apel a făcut o descrie amănunțită a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute art.264 alin.(5) Cod Penal, de care a fost recunoscut culpabil Văcaru Adrian.

Instanța de apel a remarcat că nu și-a găsit confirmare alegația inculpatului de referință la faptul că dânsul nu este vinovat pe deplin de comiterea accidentului rutier, or, această versiune este una pur subiectivă, în situația în care s-a confirmat că dânsul, nu a manifesta o prudență sporită la trafic, nu a ținut distanță față de automobilul precedent, iar ca urmare, a tamponat mijlocul de transport condus de către partea vătămată Bușilă Serghei, care intenționa să vireze spre localitatea Mitoc, iar în automobil s-au aflat în calitate de pasageri Mititelu Ion și Ciceac Ion, care au decedat în urma leziunilor primite în urma accidentului rutier.

Nu a fost admis nici argumentul inculpatului precum că instanța de judecată nu a dat o apreciere probelor, precum și faptul că aceasta nu și-a motivat hotărârea sa, or, în cazul dat, s-a adevărat cu certitudine vinovăția inculpatului, prin probe pertinente și concludente, care coroborează între ele, iar în fine, s-a constatat că Văcaru Adrian din imprudența a provocat prin conducerea mijlocului de transport vătămarile corporale lui XXXXXXXXX și decesului lui Mititelu Ion și Ciceac Ion.

A mai menționat că, tamponarea mijlocului de transport condus de partea vătămată a avut loc anume urmare a manifestării imprudenței față de obligațiile pe care le trebuia să aibă inculpatul în calitate de conducător al unui mijloc de pericol social sporit, or, acesta având în automobilul condus de dânsul, pasageri, urma să țină cont de starea psihofiziologică, dexteritate în conducere și situația rutieră.

Prima instanță a dat o apreciere obiectivă ansamblului de probe prezentate de acuzatorul de stat și a constatat în mod întemeiat că a fost dovedită indubitabil comiterea infracțiunii de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport de către Văcaru Adrian, astfel încât instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe, a constatat că nu sunt temeiuri de implicare a instanței de apel în sentința primei instanțe în vederea casării acesteia în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului, motiv pentru care a respins ca fiind nefondat apelul avocaților Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie în numele inculpatului Văcaru Adrian, menținând în acesta partea hotărârea atacată fără modificări.

Totodată, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Instanța de apel a constatat că prima instanță justificat a conchis că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

De asemenea instanța de apel a considerat că acțiunea civilă este întemeiată și justificată în partea încasării prejudiciului moral, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită, inculpatul i-a cauzat părții vătămate Xxxxxxxx, vătămări corporale grave, iar cu privire la Mititelu Ion și Ciceac Ion a fost cauzat decesul acestora, prin urmare, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată și succesorul părților vătămate, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma prevederilor art. 616 alin. (2) Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel consideră că suma de 50 000 lei în beneficiul lui Xxxxxxxx și suma a câte 100 000 în beneficiul fiecărui succesor al părților vătămate Mititelu Ludmila și Ciceac Elena, încasate cu titlu de prejudiciu moral de către prima instanță din contul inculpatului Văcaru Adrian, este echitabilă și suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate părți vătămate și succesorului părților vătămate, or, prima instanță a ținut cont de semnificația valorilor sociale lezate și prejudiciul cauzat și a examinat suficient capătul de cerere referitor la încasarea prejudiciului moral.

Instanța de apel a mai reținut că sumele dispuse spre încasare, cu titlu de prejudiciu moral, ce s-a încasat din contul inculpatului Văcaru Adrian,

constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate părții vătămate și succesorului părților vătămate, prin infracțiune, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

Referitor la prejudiciul material, instanța de apel a remarcat faptul că în acest sens, soluția primei instanțe este una întemeiată, or, fiind dispusă încasarea sumei de 13732, 13 lei din contul inculpatului Văcaru Adrian în beneficiul părții vătămate Bușila Serghie cu titlu de prejudiciul material, instanța de apel constată cu certitudine că suma dată este una justificată, având în vedere că partea vătămată a prezentat bonuri de plată pentru procurarea medicamentelor eliberate în baza extraselor medicale și concluzii cu recomandări de tratament. Este justificată și soluția primei instanțe la capitolul încasării din contul inculpatului Văcaru Adrian în beneficiul succesorului părții vătămate Mititelu Ludmila a prejudiciul material în suma de 18 260 lei și sumei de 3 000 lei pentru acordarea asistenței juridice.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Ciceac Elena, instanța de apel a constatat că soluția instanței de judecată în partea încasării prejudiciul material în sumă de 17 781, 32 lei, și anume cheltuieli suportate pentru serviciile funerare a victimei Ciceac Ion, pentru masa de pomenire a acestuia și tratament necesar al succesorului, este confirmată prin materialele cauzei, iar în baza acestor acte, a fost justificat dispusă încasarea sumei date din contul inculpatului Văcaru Adrian în beneficiul succesorului părții vătămate Ciceac Elena.

La fel, instanța de apel a constatat că prima instanță a respins solicitarea lui Ciceac Elena, privind încasarea despăgubirii de întreținere pentru copilul minor în calitate de plată unică pentru perioada de 3 ani cu anticipație, precum și suma de 1 536, 90 lei lunar, cu titlu de despăgubire lunară pentru întreținerea copilului minor Ciceac Andreea, născută la 08.08.2015, începând cu data de 28.02.2021 și pînă la atingerea majoratului copilului minor.

În acest sens, instanța de apel a considerat că soluția dată nu este justificată și întemeiată, din care considerent, în acesta parte, instanța de apel a admis solicitarea succesorului părții vătămate Ciceac Elena

Instanța de apel a remarcat, că pînă la atingerea majoratului a copilului Ciceac Andreea, acesta urma a fi întreținut de către victima Ciceac Ivan, însă din cauza acțiunile infracționale, din imprudență ale lui Văcaru Adrian, xxxxxxxxxa decedat la data de 29.12.2017, prin urmare, instanța de apel a considerat necesar a dispune de a încasa din contul inculpatului pentru un an de zile, suma de 1536,90 lei/lună x 12 luni, echivalentul în total

de 18442,80 lei, or, la momentul accidentului partea vătămată nu activa în câmpul muncii.

Totodată, pînă la atingerea majoratului pentru copilul minor Ciceac Andreea, urmează de încasat suma pentru perioada de 3 ani cu anticipație, suma unică de 55328,40 lei, iar ulterior lunar câte 1536,90 lei, începând cu data adresării reclamantei cu acțiune civilă în instanța de judecată, din 28.02.2021 și pînă la atingerea majoratului copilului minor.

5. *Decizia instanței de apel*, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie cu inculpatul, care invocând temei pentru recurs *pct. 6, 16* art. 427 Cod de procedură penală, au solicitat suspendarea pedepsei pînă la soluționarea recursului, casarea sentinței și deciziei și a încheierilor protocolare emise de Judecătoria Orhei sediul Central din 25 aprilie 2019 și 19 iulie 2019 referitor la numirea expertizelor.

5.1 *În motivarea recursului avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie cu inculpatul au indicat că:*

- instanța de judecată a refuzat nejustificat efectuarea expertizei complexe, deși expertul Ursu Maxim audiat în ședința judiciară din 19 iunie 2019 a declarat, cu referire la întrebările enumerate, că pentru a se expune corect și legal este necesară petrecerea expertizei în comisie - trasologică și auto tehnică care ar da o claritate la urmările accidentului rutier care s-a produs la 20 decembrie 2017 lângă satul Mitoc iar fără această expertiză este imposibil de a concretiza vinovăția celor implicați în accident;

- a invocat nulitatea procesului verbal de cercetare a locului accidentului rutier produs la data de 29.12.2017, pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc r-nul Orhei cu fot tabelul anexat (f.d 12-26), menționând că sunt anexate ca corp delict doar că sunt în copii și nu în original;

- instanța de judecată a ignorat faptul că martorii audiați au declarat că Văcari Adrian în cazul dat conducea automobilul cu viteza de aproximativ 70 km/oră fapt relatat și de inculpat și de martorii audiați în ședința de judecată și în deosebi de martorul Șompru V., care se deplasa în fața lui Văcaru Adrian și a relatat că se deplasa cu viteza de 70-80 cm/oră. În afară de aceasta pe acest segment de traseu viteza de deplasare nu este limitată;

- careva probe privitor la faptul semnalizării intenției de a schimba direcția spre stânga și faptul că au început această manevră, acuzarea nu a prezentat ci din contra luând în considerație locul ciocnirii, rezultă că autoturismul Opel deja nu avea posibilitatea de a efectua astfel de manevră deoarece trecuse de cotitura spre s. Mitoc;

- distanță suficientă pentru frânare era destulă deoarece între

autoturismul Opel Corsa și Ford Focus mai era un autoturism de model Ford Mustang și între toate 3 autoturisme mai era distanță suficientă, însă nu se cunoaște direcția deplasării autoturismului Opel, fapt care urma să aprecieze un expert competent;

- instanța nu a apreciat că locul comiterii impactului indicat în ordonanța de punere sub învinuire și anume” pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc r-nul Orhei” și că în informația transmisă IGP INP conform fișei de evidență a accidentului rutier a fost transmisă că locul accidentului a fost pe traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți km.49+200m, fapt ce nu corespunde cu învinuirea adusă. De asemenea faptul dat este evident și din ordonanța de numire a expertizei autotehnice din 16.01.2018 unde locui accidentului este indicat traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți, în regiunea km.49+202,4 m.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocaților Lupu M. și Zaporojan V. cu inculpatul menționând că acesta urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se

pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpați și în ce împrejurări sa comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Revenind la textul recursului ordinar declarat de către recurenți, se constată că aceștia invocă temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că instanța de apel *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.*

Pentru a putea aprecia temeinicia cererilor de recurs formulate de recurenți și ținând seama de natura erorilor de drept invocate, Colegiul penal lărgit reține că, prima instanță a dispus condamnarea lui Văcaru Adrian *de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) din Codul penal, și în baza acestei legi, a stabilit acestuia pedeapsa, sub formă de închisoare, pe un termen de 6 (șase) ani și 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu aplicarea pedepsei complementare, sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, pe un termen de 5 (cinci) ani.*

Prin decizia instanței de apel, sentința în partea condamnării și stabilirii pedepsei lui Văcaru Adrian a fost menținută.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de recurenți, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, or, s-a stabilit, că adoptând soluția enunțată, instanța de apel, contrar prevederilor art.101, 414 Cod procedură penală, nu a dat o apreciere separată probelor, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și

veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării, deci nu a examinat cauza obiectiv, sub toate aspectele, n-a combătut versiunea apărării, lăsând fără răspuns argumentele principale ale apărării.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârilor judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate în apel și recurs de către recurenți, or, la caz se constată, că argumentele relevante privind nevinovăția inculpatului, versiunea apărării referitor la locul și circumstanțele comiterii accidentului au rămas fără răspuns.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, Maxim Ursu, fiind audiat în prima instanță în calitate de specialist a declarat că, "*..., în calitate de experți stabilesc locul tamponării însă pentru acesta este necesar să iasă la fața locului pentru a examina locul accidentului, ..., este necesară examinarea automobilelor pentru stabilirea unghiului accidentului, ... iar pentru a răspunde la întrebarea, dacă este posibil de stabilit viteza de deplasare a automobilelor, expertul a răspuns că este necesară studierea materialelor și deplasarea la fața locului s.a.*"

Colegiul penal lărgit reține că, potrivit art. 142 alin. (1) Expertiza judiciară se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sînt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare. Dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror.

Raportat speței, Colegiul penal lărgit reține că, specialistul Maxim Ursu nu a putut răspunde la întrebările adresate, respectiv au rămas neelucidate unele aspecte importante cazului din speță pentru stabilirea adevărului și pentru a exclude orice dubiu rezonabil privind vinovăția sau nevinovăția persoanei, or instanța prin respingerea demersului apărării cu privire la numirea expertizei în vederea constatării circumstanțelor relevante speței, a încălcat drepturile procesuale apărării la efectuarea expertizei suplimentare, or, dispozițiile art. 148 Cod de procedură penală stabilesc expres că, audierea expertului nu poate substitui expertiza suplimentară dacă raportul de expertiză nu este complet și această deficiență nu poate fi suplinită prin audierea expertului.

Totodată, Colegiul penal lărgit verificând lucrările dosarului constată că, instanța de apel contrar dispozițiilor art. 342 alin. 2 Cod de procedură penală, în ședința judiciară din 25 aprilie 2019, prin încheiere protocolară a respins cererea apărării privind numirea unei expertize complexe trasologice și auto-tehnice, fără a-și motiva decizia.

Or, în conformitate cu art. 342 alin. 2 Cod de procedură penală, încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei judiciare, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată.

În acest sens, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

La fel, Colegiul penal lărgit menționează că, la judecarea cauzei, instanța de apel urma să se pronunțe cu o motivare corespunzătoare dreptului la un proces echitabil, asupra motivelor și probelor indicate în apelul apărării, inclusiv asupra celor reproduse la *pct. 4* din decizie, și repetate în recursurile ordinare, în consecutivitatea și esența probatorie invocată (*pct. 5.1 din decizie*).

În contextul alegațiilor recurenților, și conținutul deciziei atacate, se mai constată, că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului precum că *locul comiterii impactului indicat în ordonanța de punere sub învinuire și anume” pe traseul R-6 „Chișinău-Orhei-Bălți”, în regiunea km 49+195 m, localitatea s. Mitoc r-nul Orhei”, este în contradicție cu informația transmisă IGP INP conform fișei de evidență a accidentului rutier a fost transmis că locul accidentului a fost pe traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți km.49+200m, fapt ce nu corespunde cu învinuirea adusă potrivit rechizitoriului. Faptul fiind reținut și din ordonanța de numire a expertizei autotehnice din 16.01.2018 unde locui accidentului este indicat traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți, în regiunea km.49+202,4 m.*

Așadar, se reține, că instanțele de fond n-au înlăturat divergențele apărute, privind locul comiterii accidentului rutier, în raport cu materialele

cauzei.

În continuare, Colegiul penal lărgit, identifică și faptul că instanțele inferioare nu au elucidat și nu au stabilit certitudinea declarațiilor martorilor Xxxxxxxx și Roșca Serghei, în raport cu criticele aduse de către apărare care consideră că declarațiile martorului Xxxxxxxx sunt contradictorii și anume: *martorul Xxxxxxxx susține că automobilul de model "Opel Corsa" cu numărul de înmatriculare xxxxxx era condus el, și i-i avea în calitate de pasageri pe cet. xxxxxx și cet. XxxxxxxxSxxxxxxx. Însă potrivit declarațiilor martorului Roșca Serghei, rezultă că el a fost cel care a acordat primul ajutor medical persoanelor din automobilul Opel Corsa și primul a fost scos pasagerul aflat pe bancheta din față dreapta cărui ia acordat primul ajutor medical și i-a salvat, ca ulterior, în prima ședință de judecată Bușilă i-a mulțumit pentru faptul că ia salvat viața. L-a cunoscut pe Bușilă care asista în ședința de judecată la momentul audierii ca pe persoana cărei i-a salvat viața, adică pasagerul din automobilul Opel Corsa. A mai concretizat că șoferul și pasagerul din bancheta din spate a automobilului erau în stare de inconștiență.*

Subsidiar, Colegiul penal lărgit mai scoate în evidență faptul că, a rămas fără elucidare declarația lui Văcaru Adrian cu referire la schița accidentului rutier, care a declarat că, *semnătura de pe acest document seamănă cu al lui doar că nu-i aparține deoarece este indicat Andrian și nu Adrian cum el se semnează de obicei, fapt care indică la falsificarea procesului verbal și a schiței accidentului.*

Instanța de recurs ordinar mai reține că toată motivarea instanței de apel privind vinovăția inculpatului Văcaru Adrian constă în trimiterea la toate actele din dosar și enumerarea acestora, lipind analiza acestora prin prisma argumentelor aduse în ședința judiciară și invocate în cererea de apel.

Astfel, este evidentă aprecierea unilaterală a declarațiilor martorilor acuzării fără a aprecierea acestora în ansamblu, cu expunere succesivă de ce unele sunt admise, iar altele respinse.

Se reține, că potrivit alin.(3) art.8 Cod de procedură penală concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Relevant speței în cauză instanța de recurs ordinar menționează practica CEDO, care a statuat că art. 6 alin. 2 CEDO, cere ca sarcina probațiunii să aparțină acuzării, iar impunerea acuzatului de a-și proba nevinovăția, în general, constituie o violare a prezumției nevinovăției (Hotărârea în cauza Barbera vs Spania din 06 decembrie 1988), or în speță,

faptul infracțiunii și a vinovăției inculpatului nu este probată incontestabil, existând numeroase contradicții și divergențe în materialul probator.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit constată că, la judecarea cauzei, instanța de apel, nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, indicate în *pct. 3.2* a prezentei decizii, privind viciile care afectează sentința, concluzionând că *„prima instanță în sentința corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(5) Cod Penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 al. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate”*, fără a indica motivele pentru care a respins sau admis versiunile și probele apărării, limitându-se doar la fraze generale pentru respingerea selectivă a unor argumente din cererea de apel.

Așadar, în decizia sa instanța de apel urma să analizeze argumentele importante invocate de apărător în apel și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți.

Prin urmare, reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, nu a motivat convingător motivele invocate în apelul apărării, fără a ține cont de erorile comise de prima instanță.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, argumentele recurențelor sunt întemeiate, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Instanța de recurs reține că la examinarea cauzei, instanța de apel a admis numeroase încălcări de procedură ce pun la îndoială echitatea procesului penal și respectarea drepturilor procesuale ale inculpatului și apărării.

Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o

hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns la motivele din apelul apărătorilor, alegațiilor de bază invocate de către acesta, care în opinia lui au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de *pct.6) alin. (1) art.427* Cod de procedură penală. Instanța de judecată este obligată la examinarea probelor care confirmă vinovăția sau nevinovăția persoanei, să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atât de învinuire, cât și cele de apărare. În orice caz se supun analizei toate probele, indiferent de faptul că sunt cuprinse în dosarul penal sau prezentate de către părți în ședință.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art.26, 27, 99-101 Cod de procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de apărare, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separate, și toate în coroborare, aduse de apelant în susținerea apărării și nu s-au expus în mod convingător de ce resping aceste probe, or instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Mai mult ca atât, Colegiul penal lărgit notează că, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia hotărârii, cu atât mai mult că, în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea Ruiz Torija versus Spania), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător

principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

Or, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea *CtEDO Achina versus Romania*).

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești. Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (§ 30, 31 cauza *Fomin vs R. Moldova*, decizia din 11 octombrie 2011).

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) *pct. 16* Cod de procedură penală, în sensul că „*norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție*”, Colegiul penal lărgit constată că, nu este incident în speță, argumentele în susținerea acestui temei nu sunt acceptate, or, nu a fost invocată de recurenți nici o cauză, asupra căreia s-ar și expus Curtea Supremă de Justiție și care ar avea la bază aceleași circumstanțe precum în speța dedusă judecării.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate la modul convenit, de către instanța de apel, fiecare probă în parte și toate probele în cumul, în scopul adoptării unei soluții legale și corect argumentate.

8. La noua rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor

invocate de apelanți în apelul comun, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să elucideze toate erorile admise în motivarea soluției adoptate și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocații Lupu Mihail și Zaporojan Vitalie cu inculpatul, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2019 în cauza penală în privința inculpatului *Văcaru Adrian xxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena